

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ RIZIKOS GRUPEI PRIKLAUSANTIEMS ASMENIMS TAIKOMŲ GRUPINIŲ MOKYMŲ, SKIRTŲ STIPRINTI SVEIKATĄ, VEIKSMINGUMO VERTINIMAS

Vertinimo vadovas: dr. Aušra Beržanskytė

Atsakinga vykdytoja: Iveta Petraitytė

Vertinimo laikotarpis: 2016 - 2017 m.

Pagrindimas. Vertinimas bus vykdomas pagal Higienos Instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus 2016 m. veiklos plano 10.7 priemonę. Širdies ir kraujagyslių ligos Lietuvoje ir visame pasaulyje yra pagrindinė žmonių mirties priežastis. Šios mirtys sudaro 31 proc. visų mirties priežasčių. Lietuvoje nuo širdies ir kraujagyslių ligų miršta dvigubai daugiau gyventojų nei kitose Europos Sąjungos šalyse. Nesveika mityba, mažas fizinis aktyvumas, alkoholio vartojimas ir rūkymas – svarbiausi rizikos veiksniai, lemiantys širdies ir kraujagyslių ligų atsiradimą. Taikant veiksmingas prevencijos priemones, nukreiptas į rizikingą žmonių elgseną (rūkymas, sveikatai nepalanki mityba, nutukimas, mažas fizinis aktyvumas, alkoholio vartojimas ir kita), galima efektyviai sumažinti sergamumą ir mirtingumą nuo šių ligų. Nuo 2014 m. patvirtintas širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašas, kuriuo siekiama pagerinti širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatą.

Vertinimo tikslas – įvertinti grupinių mokymų, taikomų širdies kraujagyslių ligų rizikos grupei priskiriamų asmenų sveikatai stiprinti, veiksmingumą ir veiksmingų mokymų organizacinių aspektų atitiktį Lietuvos praktikai.

Vertinimo klausimai:

1. Ar sveikatos ir kitų specialistų vedami grupiniai mokymai, kuriuos sudaro: interaktyvios paskaitos, diskusijos, demonstracijos, atvejų analizės ir/ar praktiniai užsiėmimai, yra veiksmingi: a) mažinant rūkymą?; b) mažinant alkoholio vartojimą?; c) keičiant mitybos įpročius?; d) didinant fizinį aktyvumą?; e) stresui mažinti?; f) gerinant savijautą?
2. Kokie yra pagrindiniai veiksmingų grupinių mokymų komponentai, skirtų stiprinti, širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupei priklausančių asmenų, sveikatą?
3. Kokie yra pagrindiniai veiksmingų grupinių mokymų, skirtų stiprinti, širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupei priklausančių asmenų, sveikatą, organizaciniai aspektai?
4. Kaip grupiniai mokymai, skirti stiprinti širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupei priklausančių asmenų, sveikatą yra organizuojami Lietuvoje?

Vertinimo metodai: Publikacijų paieška bus atlikta pagal paieškos strategiją duomenų bazėse Cochrane Library, Medline (per Pubmed), Web of Science, PsycINFO, SportDiscus, Wiley Online Library. Mokslinių straipsnių/tyrimų tinkamumas sisteminei apžvalgai bus vertinamas pagal 6 pagrindinius kriterijus: 1) populiaciją; 2) intervenciją; 3) kontrolinę/lyginamąją grupę; 4) intervencijų veiksmingumo rezultatus; 5) tyrimų tipą, 6) mokslinių straipsnių/publikacijų laikotarpį ir kalbą. Tyrimas/straipsnis bus atmestas, jei neatitiks nors vieno iš pagrindinių kriterijų. Atliekant rastų mokslinių publikacijų analizę, bus įvertinti ir apibendrinti grupinių mokymų, taikomų širdies kraujagyslių ligų rizikos grupei priskiriamų asmenų sveikatai stiprinti, veiksmingumo rezultatai. Organizaciniai grupinių mokymų aspektai bus vertinami ir analizuojami tik nustatčius, kad grupiniai

mokymai yra veiksminga priemonė, skirta stiprinti širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupei priklausančių asmenų sveikatą.

Laukiami rezultatai. Pateikti grupinių mokymų, taikomų širdies kraujagyslių ligų rizikos grupei priskiriamų asmenų sveikatai stiprinti, veiksmingumo įrodymai.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus specialistė Iveta Petraitytė, tel. (8 5) 261 4184, el. p. iveta.petraityte@hi.lt.